

21 листопада 2008 р. у м. Києві пройшов міжнародний семінар, присвячений проблемам ринків праці в Україні та у країнах регіону Чорного моря

«Ринок праці: можливості та виклики»

Семінар був присвячений обговоренню результатів дослідження, яке проводилося на замовлення Європейської Комісії в Україні у межах проекту «Sharing expertise in training» (ETF) Аналітичним центром економічних та соціальних технологій (БЕСТ).

Учасників семінару привітав представник делегації Європейської Комісії в Україні К. Фішер, а відкрила роботу конференції стислою вступною промовою народний депутат України І. Акімова.

Головував на конференції представник ETF П. Грінвуд.

Проект ETF «Огляд ринку праці країн регіону Чорного моря» презентував У. Бардак. Зокрема, зазначалися спільні проблеми країн ерії Чорного моря. До проекту «Східне партнерство» входить 6 країн — Вірменія, Азербайджан, Білорусь, Грузія, Молдова, а також Україна, що є ключовою державою. У кожній країні було створено групи, які обмінювалися даними, дослідницькою методологією, результатами досліджень.

Метою проекту було дослідження аспектів ринку праці як на рівні окремої країни, так і на регіональному рівні, підвищення поінформованості людей щодо проблем в інших країнах та обмін інформацією. Саме зазначені країни було обрано, оскільки існує коло як позитивних, так і негативних спільних рис, успадкованих від радянських часів, зокрема, зниження інвестицій у людський капітал, стандартів освіти, рівня зайнятості та якості робочої сили; занепад промисловості тощо.

Презентацію основних висновків дослідження українського ринку праці здійснив дослідник Аналітичного центру «БЕСТ» О. Купець. Зокрема, йшлося про вихідну інформацію, на основі якої ґрунтувалося дослідження, основні демографічні показники та показники ринку праці в Україні; характеризувався людський капітал і зайнятість населення в Україні; розглядалися питання реструктуризації ринку праці та зміни, що відбуваються у структурі зайнятості. Окремо доповідач висвітлював болюче питання трудової міграції.

Так, аналіз основних демографічних тенденцій дозволив зробити невтішні висновки, що Україна перебуває на межі депопуляції. Населення старіє, тому посилюється демографічне навантаження на осіб працездатного віку.

Економічна активність населення зростає дуже повільно, але Україна перебуває у більш вигідному стані, ніж деякі

розвинуті країни, щодо використання праці та економічної активності жінок.

Серед основних тенденцій зайнятості слід відмітити вищий рівень зайнятості сільського населення, порівняно з міським, але ведення особистого селянського господарства залишається майже єдиним джерелом зайнятості та доходів сільських жителів в Україні. Водночас зайнятість за наймом значно скоротилася у сільському господарстві.

Вплив іміграції на український ринок праці є не дуже значним, а численні потоки українських громадян за кордон допомогли Україні уникнути проблем масового безробіття.

Україна значно відстає від інших країн із перехідною економікою за часткою приватного сектора у структурі зайнятості.

За показниками інвестицій у людський капітал, за даними системи освіти, Україна посідає непогані позиції, порівняно з іншими країнами світу, проте Україна починає втрачати конкурентні переваги через зниження рівня освіченості населення.

Одним із висновків конференції було твердження, що Україна є однією з країн із перехідною економікою, що в ній вчасно не проводилися необхідні реформи. Затримка проведення реформ зумовила створення середовища, орієнтованого на пошук ренти (rent seeking) та економіки інфайдерів, що, у свою чергу, призвело до швидкого поширення корупції та тіньового сектора.

По закінченні доповіді на основі результатів дослідження було проведено обговорення, що у ньому взяли участь представники різних інституцій — Т. Петрова (Міністерство праці та соціальної політики України), Л. Лісогор (Інститут демографії та соціальних досліджень НАНУ), О. Грішнова (КНУ імені Т. Шевченка), Н. Григорович (Державний комітет статистики України), Я. Рутковські (Світовий Банк).

Обговорення на тему «Як розвивати ринкові інститути в умовах політичної нестабільності» було дуже жвавим. З власним баченням оптимальних шляхів розвитку виступили Н. Зінкевич (Державна служба зайнятості України), О. Мирошніченко (представник Конфедерації роботодавців України), провідні вчені: І. Петрова (Університет економіки та права «Крок»), В. Близнюк (Інститут економіки та прогнозування) та О. Малиновська (Національний інститут проблем міжнародної безпеки).

Наприкінці Конференції було надано конструктивні пропозиції щодо доопрацювання звіту, окремі уточнення та зауваження.

Інформацію підготувала О. Варецька